

לובה ודנית - שיעור א'

- **הערכים שבהם עוסקת הפעילות:** שוויון עדתי, שוויון בין עולים לוותיקים, שוויון מגדרי
- **נושא הדין:** ייצוג נשים מקבוצות מוחלשות במערכונים הומוריסטיים
- **שאלת דיון מרכזית:** האם ואיך מערכונים הומוריסטיים משפיעים על מעמדן של נשים מוחלשות?
- **ה"אחרים" שאליהם מתייחסת הפעילות:** נשים, מזרחיים, יוצאי ברה"מ, עולים

מהלך הפעילות:

פתיחה:

- מבקשים מהתלמידים לענות בסבב על השאלה הבאה: **ספרו על דמות ממערכון, סדרה או סרט, שגורמת לכם לצחוק.**
- מסבירים: שיעור זה יהיה חלק מרצף של שני שיעורים שבהם נצפה במערכונים קומיים ונבדוק כיצד מוצגות דמויות של נשים, שניצבות במרכזם.

מתודה א': סרטוני מערכונים

- מחלקים לתלמידים פתקים ועטים.
- מנחים את התלמידים: נצפה במערכון שבמרכזו דמות שחלקכם אולי מכירים: לובה. תוך כדי הצפייה, נסו לכתוב על הפתקים שקיבלתם מהן התכונות של לובה.
- צופים [במערכון של לובה הקופאית](#).

שאלות לדיון ראשוני

- איך הרגשתם בזמן הצפייה במערכון? אילו מחשבות עלו אצלכם?
- מהן התכונות של לובה?

לובה ודנית - שיעור א'

- האם לובה יותר מגוחכת או יותר מרשימה? יותר חזקה או יותר חלשה?
- האם המערכון מתקשר לחוויות שחוויתם בחיי היומיום?

*הערה למורה: נסיה לעודד תלמידים לדבר על סטריאוטיפים שליליים המתייחסים לבנות ובני דמותה של לובה - קופאיות, יוצאי ברה"מ, עולים ונשים, כפי שהם-עצמם חווים אותם במעגלים שונים ובקבוצה הנוכחית.

- חוזרים על אותו התהליך (צפייה + דיון ראשוני) עם מערכון של [דנית זמרת החתונות](#).

מתודה ב': קריאת קטעים ממאמרים

- מחלקים את הכיתה לקבוצות קטנות. מסבירים:
 - המערכונים עוררו מחלוקת: היו שביקרו אותם והיו שתמכו בהם. כדי להכיר את המחלוקת, נקרא קטעים ממאמרים שנכתבו על המערכונים.
 - כל קבוצה תקבל כרטיסייה עם קטע קצר ממאמר, ושאלות נלוות שהיא מתבקשת לענות עליהן. לאחר מכן, כל קבוצה תשתף את שאר הכיתה בעבודתה.
 - הקבוצות עובדות בעזרת כרטיסיות עבודה (ר' נספח).
- *הערה למורה: ישנן 4 כרטיסיות עבודה. ניתן לשכפל כל אחת מהכרטיסיות כך שכל כרטיסייה תשרת יותר מקבוצה אחת.

דיון:

- אוספים את התלמידים למליאה ומנהלים דיון, לפי השאלות הבאות:
- איך היה לעבוד בקבוצות: האם התחברתם לקטע שקראתם? האם חברי הקבוצה/הזוג היו מאוחדים בדעותיהם או שהתגלו מחלוקות?
 - בוחרים אחת מהכותרות של כרטיסיות העבודה. שואלים:

• מי עבדו בעזרת כרטיסייה זו?

- מהי הטענה המרכזית בקטע שקראתם?
- איך אתם מרגישים בעקבות הדברים שקראתם? עם אילו מהדברים אתם מתחברים יותר, ועם אילו פחות?

*הערה למורה: ניתן לעודד את חברי הקבוצות/הזוגות האחרים להגיב לנאמר.

לובה ודנית - שיעור א'

• חוזרים על התהליך עם שאר הכרטיסיות.

סיכום:

בשיעור זה בחנו שתי דמויות שמופיעות במערכונים קומיים - לובה ודנית, ונחשפנו למחלוקות שהמערכונים האלה עוררו בציבור.

בשיעור ההמשך, ננסה לבדוק האם יש מכנה משותף בין שתי הדמויות האלה, ומה דעתנו על המערכונים שבהם הן משתתפות.

ציוד ותשתיות נחוצים: מחשב, מקרן, רמקולים, מסך, חיבור אינטרנט תקין, כרטיסיות עבודה (בנספח), פתקים, לוח, טוש מחיק.

נספחים: (כרטיסיות)

"למה טל פרידמן צריך להתבייש?" - כרטיסיית עבודה

לפניכם קטע שהכותב שלו מתנגד למערכונים בכיכובה של לובה.

קראו את הקטע ושוחחו עליו ביניכם. בעת השיחה, היעזרו בשאלות שמתחת לקטע.

מדוע בחר לו פרידמן לצחוק דווקא על קופאית בסופר? מה יש בדמות הכל כך חלשה וחסרת השפעה הזאת שמושך את פרידמן לעסוק בה?

אחרי כמה הופעות של לובה, נוצר מצב מוזר שבו משפט כמו "אין עבודה, קשה קשה", הפך באופן חולני לפאנץ' ללין שאמור להצחיק. איך קרה שקושי במציאת עבודה זה כזה בידור? מישהו עוד יכול להעלות על הדעת שהמערכון הזה כל כך הצליח בגלל שהוא מעורר שדים גזעניים, שלא לומר שנאת רוסים. אבל לא, זה רק הומור, נכון?

והנה, לאחרונה צפיתי בדוקומנטרי שעוקב אחרי החיים הקשים של קופאיות סופר אמיתיות. קובץ זה הורד מאתר ed4change.co.il לובה ודנית - שיעור א' | 3

לובה ודנית - שיעור א'

הקופאיות, שמשתכרות שם כ-3,500 ₪... לא מסוגלות אפילו לחגוג לילד שלהם יום הולדת. גם בגדים הן לא יכולות לקנות כמעט. אפילו את הקנייה של המצרכים באותו הסופר שבהן הן עובדות, הן עושות בתלושים מרוב מחסור. הן בעלות תחליף ונזרקות בקלות ממקום העבודה. הן חסרות כל יכולת מיקוח והן בוודאי מפחדות על הכיסא שלהן. כך הן עובדות וחיות. בפחד ובמחסור.

לצחוק על קופאיות כשיטת עבודה על מנת לקבל צחוקים מהירים וקלים, זה כנראה הדבר הבזוי ביותר שקומיקאי יכול להעלות על הדעת.

מעובד עפ"י: גת, יונתן. "למה טל פרידמן צריך להתבייש?", nrg, 24/5/2013

שאלות לשיחה:

- מהי הטענה המרכזית של הכותב כנגד המערכונים בכיכובה של לובה?
- האם הקטע משכנע אתכם?

"גברת לובה היא הבוס" - כרטיסיית עבודה

לפניכם קטע שהכותבת שלו מתייחסת באהדה למערכונים בכיכובה של לובה.
קראו את הקטע ושוחחו עליו ביניכם.
בעת השיחה, היעזרו בשאלות שמתחת לקטע.

[...] לובה היא כולה קופאית בסופר, אבל זה לא גורם לה להרגיש נחותה. היא לא משרתת של אף אחד, והיא בשום אופן לא תיתן לאף ישראלי שחצן להסתכל עליה מלמעלה. [...] גברת לובה היא הבוס: היא קובעת מי יעשה משלוחה, מי יקנה סכין גילוחה ומי ישאר בחוץ. אפילו המנהל הזה, שלובה כל הזמן מנפנפת בו, הוא סתם תירוץ שהמציאה כדי להצחיק את עצמה. הרי את לובה צריך היה לפטר כבר מזמן - היא קופאית איטית ובלתי יעילה עד מאוד, בני מזל הם אלה שהצליחו לקנות אצלה משהו במשך העונה. אבל עוד לא קם המנהל שיעז לפטר את לובה - מילה רעה אחת והוא ימצא עצמו שוחה בבריכה של הקרפיונים. לובה גם לא מוכנה שאף אחד ינסה לתקן את העברית שלה. היא שונאת שמתקנים אותה. אם רצתה, יכלה לדבר כמו שצריך, אבל לובה לא מוכנה להיכנע לתכתיבים של ה[אליטה] הצברית. לא בקופה ולא בשפה. מי קבע איך נכון לדבר? מי קבע שקופאית צריכה להיות סובלנית ומנומסת למרות שהיא עושה עובדה נטולת סיפוק ומרוויחה שכר מינימום? הציבור הישראלי יכול לנשק ללובה את התחת. לובה לא רוצה להיות הישראלי המצוי [...] והיא אוהבת לגרום לסופר הפסדים בזמן שהיא מעבירה אותנו סדנת חינוך. לובה היא בהחלט לא סתם רוסייה מטומטמת. להפך - היא מודל לחיקוי, היא מורדת אמיתית, היא גיבורת מעמד הפועלים.

מעובד עפ"י: שמיר, טלי. "פועלי כל העולם - הזהרו ממני", "וואלה!", 27/1/2004

שאלות לשיחה:

- מהי הטענה המרכזית של הכותבת בעד המערכונים בכיכובה של לובה?
- האם הקטע משכנע אתכם?

"קריאה לחרם צרכנים מוסרי" - כרטיסיית עבודה

לפניכם קטע שהכותב שלו מתנגד למערכונים בכיכובה של דנית.

קראו את הקטע ושוחחו עליו ביניכם.

בעת השיחה, היעזרו בשאלות שמתחת לקטע.

הגזענות הזו אינה דורשת ניתוח מעמיק. היא גלויה, ישירה, ודוחה. היא גם לא עניין חדש. מה יותר קל, מפרסמים ופרסומאים יקרים מלסמן את המטרה המוחלשת ביותר - אישה מזרחית - ולהפוך

לובה ודנית - שיעור א'

את הצחוק הלא-בריא של הקהל הישראלי על חשבונה למכונה מייצרת כסף עבורכם? ומה יותר פשוט מלעשות זאת באמצעות פנייה לשרשרת של דימויים גזעניים של המזרחי והמזרחית בישראל - החל במבטא, דרך השפה העילגת, ועד להופעה.

אז זהו, הגיע הזמן להפסיק את זה. הגיע הזמן לעשות מעשה. חרם צרכנים.

מעובד עפ"י: ידגר, יעקב. "קריאה לחרם צרכנים מוסרי", אתר "העוקץ", 30/08/13

שאלות לשיחה:

- מהי הטענה המרכזית של הכותב כנגד המערכונים בכיכובה של דנית?
- האם הקטע משכנע אתכם?

"דנית היא האדם הנבון היחיד בעולם מטומטם" - כרטיסיית עבודה

לפניכם קטע שהכותב שלו מתייחס באהדה למערכונים בכיכובה של דנית.

קראו את הקטע ושוחחו עליו ביניכם.

בעת השיחה, היעזרו בשאלות שמתחת לקטע.

דנית היא אמנם אשה מטופחת המקפידה על הופעתה, אבל בו בזמן גם גדולה, רעשנית, וולגרית קמעה, קולה עבה ונמוך, נטולת עדינות נשית.

מביצועיה אנו למדים שהיא זמרת גרועה, אפילו מגוחכת, והתכונה הבולטת ביותר שלה כשהיא מדברת ושרה היא ח' גרונית, שאותה היא הוגה בהטעמה קומית מוגזמת. דנית היא דמות עם

קובץ זה הורד מאתר ed4change.co.il לובה ודנית - שיעור א' | 6

לובה ודנית - שיעור א'

איפיון עדתי ברור: היא מזרחית. והיא משבשת מלים גבוהות כחלק מהתנהגותה המזרחית. אבל השיבוש אינו מעיד על טמטומה. נהפוך הוא. היא האדם הנבון היחיד בעולם מטומטם, הנשלט על ידי אשכנזים.

"חוות בריאותא" היא עולם אשכנזי: טבעוני, עדין, יומרני ומיופייף. דנית חושפת את הזיוף שבו. היא קולם של האמת, של השכל הישר, של ההיגיון הבריא. את מיץ הבריאות הירוק היא יורקת בפרצופה של הדיילת המעודנת והלבנבנה שמגישה לה אותו. היא לא ביישנית ולא מתנצלת. את האוכל במקום היא מכנה "מחריד".

היא לא דמות מסרט בורקס. היא לא חלשה ולא מולעגת ולא מבוזה. ניכר בעליל שהיא חכמה לאין שיעור מהמטורללים שמנסים להגיש לה נבטים על רקע צלילי טריו ג'אז.

האשכנזים מסתגרים ב"חוות בריאותא", שם הם מקיימים את אורח חייהם המוזר, ומתבדלים מהעולם הרגיל והנעים. מתחם "חוות בריאותא" הוא מגדל שן מנותק ומתנשא, שדנית מפרקת את הקודים שלו באמצעות הומור.

מעובד עפ"י: אלפר, רוגל. "דנית זמרת משתכנזת", "הארץ", 29/06/2014

שאלות לשיחה:

- מהי הטענה המרכזית של הכותבת בעד המערכונים בכיכובה של דנית?
- האם הקטע משכנע אתכם?